

Kanus-a Nabhaw si Jesus?

Tinuod ba nga si Jesus *tulo ka adlaw ug tulo ka gabii* didto sa lubnganan sumala sa Iyang giingon sa Mateo 12:40?

Matud pa sa naandan ug gidawat na nga tradisyon sa kristianismo, si Cristo kuno namatay sa Viernes Santo unya nabanhaw sa Domingo sa kaadlawon. Kadaghanan ningsagop, mitoo ug “gilamoy” sa walay pupangutana ang naasoing tudlo. Apan ang Biblia nagpahimangno “sutaang tanan ug ampungi ang maayo”. (1 Tesalonica 5: 21)

Kon atong kwentahon, muabot ba ug tulo ka adlaw ug tulo ka gabii gikan sa Viernes sa hapon hangtod sa Domingo sa kaadlawon? Mahibulong ka kon masayran mo ang kamatuoran. Seguro panahon na nga himoon tang sumbanan ang mga kristianos sa Berea nga gipasinduggan sa ilang kakugihan magduki-duki sa balaang kasulatan aron ipatim-aw ang kamatuoran. (Buhat 17:11)

Hinaut nga ingon usab kita niana—magmatngon ug magtuon aron makaplagan ang kamatuoran mahitungod sa pagkabanhaw ni Jesus.

Ug wala kita’y lain kapaingnan gawas sa Biblia. Gikan niini atong uting kayon ang mga nahisulat aron atong masayran sa walay duha-duha kon kanus-a gayod mabanhaw si Jesus.

Ang Timailhan sa Pagka-Mesiyas

Ang mga madudahon nga mga Escriba ug Pariseo nangitag timailhan pinaagi sa mga milagro aron mapamatud-an ni Jesus nga Siya gayod mao ang Mesiyas. Niini si Cristo mitubag: “Ang daotan ug mapapanapawong kaliwatan mangitag timailhan, apan walay laing ikapakita niini kondili ang timailhan ni profetang Jonas, kay kong si Jonas tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa sulod sa tiyan sa dakong isda, maingon usab ang Anak sa Tawo, tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa ilawom sa yuta.” (Mateo 12:39-40)

Dinhi atong mapiho ang pagka-mesiyas ni Jesus. Nagagikan mismo sa Iyang mga ngabil ang sinyales. Kinahanglang mabanhaw Siya sa ikatulo ka adlaw ug ikatulo ka gabii sukad sa paglubong Kaniya - walay kulang walay subra, 72 ka oras.

Makwenta ba nato ang tulo ka gabii ug tulo ka adlaw – insaktong 72 oras?

Hinunua nga ang pag-kuwenta magasugod sa paglubong dili sa pagkamatay.

24 Oras ang kinatibuk-an sa Usa ka Adlaw

Ang imong kalendaryo nagpakita’g ebidensyang dili sayon balit-aron ni bisan kinsa. Ingon pa man niana, atong bisitahon gikan sa sinugdanan, sa dihang gimugna sa Dios ang kalibotan kon giunsa Niya pagkalkulo ang usa ka adlaw.

Genesis 1:4 - Nahimuot ang Dios sa kahayag nga Iyang nakita, ug gilain Niya kini sa kangitngit; ginganlan Niyag Adlaw ang kahayag ug ang kangitngit ginganlan Niyag Gabii. Milabay ang kagabhion ug miabot ang kabuntagon ug mao kadto ang USA ka ADLAW.

v8 - Ginganlan Niyag langit ang ali. Milabay na usab ang kagabhion ug miabot ang kabuntagon, ug mao kadto ang IKADUHANG ADLAW.

v13 - Milabay na usab ang kagabhion ug miabot ang kabuntagon, ug kadto ang IKATULONG ADLAW.

Giusab-usab kini hangtod sa ikaunom nga adlaw (versiculo 19, 23, 31) aron dili masaypan nga ang usa ka adlaw adunay kahayag nga bahin (adlaw) ug kangitngit (gabii).

Ang pangutana, pila man ka oras ang tibuok adlaw?

Tin-aw ang tubag ni Jesus: “May 12 ka takna ang usa ka adlaw dili ba? Busa kon ang tawo maglakaw sa adlawng dako dili siya madagma kay hayag man. Apan kon maglakaw siya sa gabii, madagma siya kay ngingit man.” (Juan 11:9-10) Dinhi atong makita ang pahayag sa Biblia nga ang lamdag nga bahin sa usa ka adlaw 12 ka oras, natural 12 ka oras usab ang ngitngit nga bahin niini. Busa, ang kinatibuk-an sa usa ka adlaw 24 oras. Hangtod karon wala mausab ang kwentada sa usa ka adlaw.

Sa nai-asoy na, ang atong kalendaryo, relo, bisan gani celfone nagsunod ug nagpamatuod niini.

Karon, palihog hinunua unsa ka mahinungdanon ang gisaysay ni Jesus. Walay pupanagana Niyang gideklara nga ang pagpamatuod sa Iyang pagka-Mesiyas nagbitay sa katumanan nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii Siya sa “kasingkasing sa

yuta” – sa Iyang lubnganan.

Unsa ka Importante ang Sinyal

Ang mga masinupakon ug dili matinuohong mga Pariseo nangayog pruweba, gidawat ni Jesus ang hagit ug nagpresentar Siya’g ebidensya.

Ang ebidensya dili ang pagkabanhaw mismo, kondili ang Iyang gidugayon didto sa lubnganan usa Siya mabanhaw!

Hunahunaa ug maayo. Gitaya ni Jesus ang Iyang pag-angkon nga usa ka Manluluwas pinaagi sa pagproklama nga magpabilin ang Iyang patayng lawas ug tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa lubnganan. Kon tinuod nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii ang Iyang gidugayon sa lubnganan, mapamatud-an nga Siya ato gayod nga Manluluwas. Apan kon napakyas Siya niining nag-inusarang timailhan, kinahanglan Siyang isalikway isip usa ka limbongan!

Dili katingad-an nga giyaga-yagaan lang ug gihimong kataw-anan ang istorya ni Jonas ug ang balyena. Dili usab katingad-an nga ang *yawa* nagdasig ug mga tradisyon nga nahimong kahilipsan aron taptapan ang kamatuorang si Cristo mao ang tinuod nga Mesiyas!

Ang Sugilanon ni Jonas

Nakita na nato nga sayon sabton ang pahayag sa Biblia mahitungod sa gidugayon sa adlaw ug gabii. Dili dyotay ang mga inilang batid sa teolohiya ang sumitido nga sa pinulongang Hebreo nga gigamit pagsulat sa libro ni Jonas, ang panultihong “tulo ka adlaw ug tulo ka gabii” nagpasabot nga 72 ka oras. Aron maklaro - tulo ka 12 ka oras nga mga adlaw (hayag) ug tulo ka 12 ka oras nga mga gabii (ngitngit).

Tan-awa sa Jonas 1:17: “Ug si Jonas didto sa sulod sa tiyan sa isda tulo ka adlaw ug tulo ka gabii”. Dili ikalimod nga kini klarong 72 ka oras. Ug si Jesus nag-ingon nga sama kang Jonas nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa tiyan sa dakong isda, Siya usab atua sulod sa Iyang lubnganan sa mao gihapon nga gidugayon—tulo ka adlaw ug tulo ka gabii.

Dili basta-basta ang mga textong nagpahayag nga si Cristo nabanhaw sa ikatulong adlaw. Ato nang nabasa sa Genesis kon unsaon pagkwenta ang ikatulong adlaw. Atong balikon: Milabay na usab ang kagabhion (ngitngit nga bahin) ug miabot ang kabuntagon (hayag nga bahin) ug kadto mao ang ikatulong adlaw. (Genesis 1:13)

Tin-aw nga ang tulo ka adlaw dunay tulo ka ngitngit nga bahin nga gitawag ug gabii, ug tulo usab ka bahin nga hayag nga gitawag ug adlaw. Ang matag usa ka bahin niini tag 12 ka oras. Busa, ang tulo ka adlaw ug tulo ka gabii mokabat ug 72 ka oras. Bisan gani seguro’g tirsero grado dili lisdan magsumada niini.

Dinhi nato makita kon unsa kalisod hunahunaon nga si Cristo gilubong sa Viernes sa hapon unya nabanhaw sa Domingo sa sayong kabuntagon. Dili mosibo sa matematika. Kon atong sumahon sumala sa mga kwentadang naipahayag na gikan sa Biblia, dili kini kaabot ug 72 ka oras. Kon gilubong si Jesus sa Viernes sa hapit na mosawop ang adlaw, ug nabanhaw Domingo sa kaadlawon, ang Iyang gidugayon sa lubnganan duha ra ka gabii ug usa ka adlaw - 36 ra ka oras.

Tan-awa: Didto Siya Viernes sa gabii, Sabado sa adlaw, unya Sabado sa gabii - wala makaabot ug tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sumala sa Iyang gihatag nga timailhan.

Kanang Cristoha nga gisangyawng nabanhaw nianang mga taknaa dili kasaligan—tikasan!

Ulipon sa Tradisyon

Unsa ma’y nakaapan niining sayon nga pahayag ni Jesus nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii Siya didto sa lubnganan? Nganong lisod man dawaton sa mga utokan ug inilang maalam sa teolohiya ang dali sabton nga eksplanasyon? Unsa ma’y lig-ong sandiganan sa mga nagtoong si Cristo gilubong ug Viernes sa hapon unya nabanhaw sa Domingo sa sayong kabuntagon?

Sayon lang ang tubag – tradisyon. Tradisyon nga atong napanunod gikan pa sa pagkabata, ug gidawat lang nga walay pupangutana ug pagsuta. Tradisyon maoy nagapos kanato sa mga tinoohang wala nato masinati kon unsa ka tinuod pinaagi sa makuting pag-usisa ug pagduki-duki.

Si Cristo nagpasidaan: “Inyong gipadaplin ug gihimong walay kahulugan ang mga kasugoan sa Dios aron lang sundon ang mga tradisyon sa tawo”. (Marcos 7:8-9,13) Panahon na tingaleng mangutana kita sa atong kaugalingon, “nganong nagtoo man ako sa mga butang nga akong gitoohan?”

Ato nang giusisa ang duha ka testimonya sa Biblia—ang kang Mateo ug kang Jonas. Ang duha nagpatin-aw nga ang

patayng lawas ni Jesus tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa lubnganan. Ug sumala sa kwentadang pinasikad sa Biblia 72 ka oras. Aduna pa’y dugang mga versiculong nagsuporta sa naasoy na nga kamatuoran. Paminaw: Unya gisuginlan ni Jesus ang Iyang mga tinun-an nga mag-antos pag-ayo ang Anak sa Tawo ug isalikway sa mga punoan sa mga Judio ingon man sa kadagkoan sa mga pari. Patyon siya, APAN SA IKATULO KA ADLAW MABANHAW. (Marcos 8:31)

“...kay gipahimangnoan man Niya ang Iyang mga tinun-an nga ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga tawo ug patyon nila Siya, UG MABANHAW TAPOS SA TULO KA ADLAW.” (Marcos 9:31)

Bisan ngani ang mga nagbutang-butang kang Jesus nagpamatuod nga Siya mingsaad nga, “ MABANHAW AKO SA IKATULO KA ADLAW”, Mateo 27:63.

Unya sa Juan 2:19-21: “Si Jesus mitubag, “Gub-a ninyo kining maong Templo ug tukoron ko kini pag-usab sulod lamang sa TULO KA ADLAW. “...Apan ang Templo nga Iyang gihisgotan mao ang Iyang lawas.”

Hinunua, pinaagi sa usa ka simpleng kwentada: Kung si Jesus namatay ug gilubong sa Viernes sa hapon, unya nabanhaw Siya sulod sa USA ka adlaw, unta ang pagkabanhaw SABADO SA HAPON. Kong DUHA KA ADLAW siya sa lubnganan, Domingo sa hapon unta Siya nabanhaw. Ug kong TULO ka ADLAW Siya sa lubnganan di sa LUNES na unta ang Iyang pagkabanhaw.

Kong si Jesus didto sa Iyang lubnganan sa igong pagsawop sa adlaw sa Viernes, unya nabanhaw Siya sa sayong kabuntagon sa Domingo – wala kini kaabot ug 72 ka oras. Dili kini motukma sa giingon ni Jesus nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii. Usa ra kini ka adlaw ug duha ka gabii, 36 ka oras. Dunay dakong problema!

Dili kumplikado ang pagsumada sa mga takna ug adlaw sa paglubong ug pagkabanhaw ni Jesus. Kon dawaton lang nato ang testimonya sa Biblia, makaplagan nato ang kamatuoran nga insaktong tulo ka adlaw ug tulo ka gabii si Jesus sa lubnganan—tulo ka 24 oras—72 ka oras ang kinatibuk-an.

Usa kini ka dakong sukdanan sumala sa gipahayag ni Jesus nga ang timailhan ug ebidensya sa Iyang pagka – Manluluwas nag-agad sa Iyang gidugayon didto sa lubnganan.

Busa, kon ang gisangyawng Cristo wala mosibo sa tukmang kwentada ang pagkabanhaw, dili kini angayang simbahan ug toohan pa.

Kanus-a man gyod diay ilubong ug nabanhaw si Jesus aron mosibo sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii ang Iyang gidugayon sa lubnganan?

Ang Takna sa Pagkabanhaw

Kon atong mahibaloan ang adlaw ug oras sa kamatayon ug paglubong ni Jesus, ato usab mahibal-an kon kanus-a Siya nabanhaw. Dili na kini lisod tungod kay duna na kita’y kapasikaran sa atong pagkalkulo. Aduna na’y daghang versiculong una na natong gitun-an kon pila ka adlaw Siya sa sepulcro. Timan-i, tulo ka adlaw ug tulo ka gabii.

Busa, dili kinahanglan nga ang usa ka magtoon sa Biblia hilabihan ka taas ug kinaadman. Abiertong panghunahuna ug andam mosagup sa kamatuoran ang yawi aron masabtan ang mga pulong sa Dios.

Ang adlaw sa paglansang kang Jesus gitawag kini ug “adlaw sa pagpangandam o bisperas sa Adlawng Igpapahulay”. Paminaw: “Bisperas kadto sa Adlawng Igpapahulay busa gipangahasan ni Jose ang pag-atubang kang Pilato aron pangayoon ang lawas ni Cristo.” (Marcos 15:43)

“Unya gikuha niya (si Jose nga taga Arimatea) ang lawas gikan sa krus unya giputos niyang habol nga lino ug gibutang sa lubnganan nga gilungag diha sa bato—usa ka lubnganan nga wala pa gayod magamit. Adlaw kadto sa Pagpangandam ug hapit na magsugod ang Adlawng Igpapahulay.” (Lucas 23:53-54)

Kining adlaw natapos sa pagsawop sa adlaw sumala sa kwentada sa Biblia nga tali-abot na ang sunod nga adlaw kon inanay nang mapapas ang kahayag—kalagmitan mga alas na 6 sa hapon. (Levitico 23:32)

Si Cristo misinggit ug naputlag ginhawa sa ika-9 nga oras o alas 3 sa hapon (Mateo 27:46-50; Marcos 15:34-37; Lucas 23:44-46).

Unya gilubong Siya niana gihapong hapon—usa pa mosawop ang adlaw (Mateo 27:57; Lucas 23:52-54). Dugang pa ni Juan: “Busa gilubong nila si Jesus tungod kay Adlaw man kadto sa Pagpangandam sa mga Judio ug duol ra man ang lubnganan” (Juan 19:42).

Sumala sa mga balaod nga gisunod sa mga Judio, ang minatay ilubong gayod usa mosawop ang adlaw kong ang sunod nga adlaw Pista o dili ba kaha Adlawng Igpapahulay. Busa si Jesus gilubong usa mosawop ang adlaw mismo nianang

adlaw nga Siya namatay. Alas 3 sa hapon Siya namatay, dul-an usab 3 ka oras ang preparasyon sa patayng lawas usa' Siya ilubong.

Ang paglubong sa lawas ni Cristo gihimo sa ulahing kahaponon. Ang mga garay sa Biblia nga ato nang nabasa nagpamatuod sa walay pagduha-duha nga si Jesus gilubong sa kinatumyan sa kahaponon mismo nianang adlaw nga Siya namatay.

Karon, komo ang pagkabanhaw nahitabo sa insaktong oras nga Siya gilubong, pagkahuman sa tulo ka adlaw, ang pagkabanhaw ni Cristo dili mahimong kaadlawon kon dili sa ulahing kahaponon usab—sa hapit na mosawop ang adlaw. Makapakugang ang kamatuoran, apan ang Biblia tin-aw ang gipadayag!

Kong si Jesus nabanhaw sa laing oras gawas sa niasoy na, dili mahitabong tulo ka adlaw ug tulo ka gabii Siya sa lubnganan. Kong nabanhaw Siya sa laing oras, napakyas Siya pagpamatuod sa nag-inusarang timailhan nga Iyang gihatag sa Iyang pagka-Manluluwas.

Sakit paminawon, apan nahugmo na ang gimat-ang tradisyong Viernes Santo ug Domingo sa Pagkabanhaw.

Ang Adlawng Igpapahulay nga nagsunod sa Paglansang sa Krus

Seguro imong namatikdan nga ang kasulatan nagsaysay nga ang sunod nga adlaw sa pagkamatay ni Jesus Adlawng Igpapahulay.

Mao kini hinungdan ngano nga sulod sa dugay nang panahon, gidawat na nga “kamatuoran” nga ang paglansang sa krus nahitabo ug Viernes. Gawas pa, ato usab nga nakita gikan sa upat ka ebanghelyo (Mateo, Marcos, Lucas ug Juan), nga ang paglansang sa krus gitawag ug “adlaw sa pagpangandam”.

Nagkasumpaki na ba ang mga versiculo?

Ang ebanghelyo ni Juan may tin-awng tubag: “Adlaw kadto sa Pagpangandam sa Paskuwa.” (Juan 19:14) Dugang pa: Tungod kay Adlaw man sa Pagpangandam ug guinadili ipabilin ang patayng lawas sa krus sa Adlawng Igpapahulay, sanglit ang maong Adlawng Igpapahulay balaan man kaayo (high day)... (v-31).

Unsa man ang “high day” o nabalaan kaayo? Pangutan-a bisan kinsa nga Judio, sultihan ka nga usa kini sa tinuig nga Balaang Adlaw (*holy day*) o kapistahan! Ang mga Isrelitas nagsaulog ug pito ka pista kada tuig – matag usa niini gitawag usab nila ug Adlawng Igpapahulay.

Makita ang kumpletong mga kapistahang gimando sa Dios nga saulogon sa Levitico 23 ug Deuteronomio 16.

Ang tinuig nga mga pista sa mga Judio mahimong mahulog sa lain-laing adlaw—pareho usab sa mga kapistahang gisaulog sa mga Romano. Kining mga balaan kaayong Adlawng

Igpapahulay mahimong mahulog ug Lunes, Huwebes di ba kaha Domingo. Lahi kini sa sinemanang Adlawng Igpapahulay nga walay kausbanan kondili permanenteng nakatisok sa ikapitong adlaw sa semana.

Tan-awa sa Mateo 26:2: “Sumala sa inyong nasayran, duha na lang ka adlaw ug saulogon na ang Pangilin sa Pagsaylo, ug ang Anak sa Tawo itugyan aron ilansang sa krus.”

Ug kon ipadayon mo pagbasa kining tibuok capitulo, imong makita nga si Cristo gilansang sa krus sa Pangilin sa Pagsaylo.

Unsa man ang Pangilin sa Pagsaylo? Sa ika-12 nga capitulo sa Exodo imong masayran ang inpormasyon sa orihinal nga Pangilin sa Pagsaylo.

Ang mga Isrelitas nag-ihaw ug nating karnero ug gihidhid nila ang dugo niini sa duha ka marko sa pultahan sa ilang balay. Inigkakita sa manulonda nga maoy gisugo pagpatay sa mga panganay gikan sa tawo hangtud sa mananap, likayan niya kining balaya. Ang mga namuyo niini nga mga kinamagulangan maluwas gikan sa kamatayon.

Ang sunod nga adlaw sa Pangilin sa Pagsaylo usa usab ka tinuig nga Adlawng Igpapahulay, usa ka balaang panagtigom. Matikdi ang mga petsa: Ang ika-14 nga adlaw sa unang bulan mao ang Pangilin sa Pagsaylo. Ug ang ika-15 nga adlaw sa maong bulan usa usab ka pangilin, kinahanglan pan nga walay patubo ang kan-on sulod sa pito ka adlaw. (Numeros 28:16-17)

Ang kordero sa Pagsaylo nga ihawon matag tuig sa ika-14 sa unang bulan nga gitawag ug “Abib”, naghulagway kang Cristo—ang korderong maoy magwagtang sa sala sa kalibotan. Si Cristo maoy atong Pagsaylo nga gisakripisyo alang kanato (1 Corinto 5:7). Gipatay si Cristo sa adlaw mismo nga kon kanus-a tinuig nga patyon ang kordero sa Pagsaylo.

Gilansang Siya sa krus sa ika-14 sa bulan nga Abib, ang unang bulan sa kalendaryong Hebrohanon. Ug kadtong adlaw sa Pagsaylo mao usab ang pagpangandam sa tinuig nga Pista—usa ka balaan kaayong tinuig nga Adlawng Igpapahulay—

ika 15 sa bulang Abib—ang unang adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo.

Sumala sa kalendaryong hebromanon niadtong tuiga nga gipatay si Cristo, ika-14 sa bulang Abib, Pangilin sa Pagsaylo, (31 A.D.), ang adlaw nga gilansang si Jesus MIYERCULES. Ang kinaugmaan maoy unang adlaw sa tinuig nga Pista sa Pan nga walay Patubo—HUWEBES. Mao kini ang umaabot nga Adlawng Igpapahulay diin si Jose nga taga Arimatea nagdali paglubong kang Jesus usa' mosawop ang adlaw sa Miyercules.

Duha ka Adlawng Igpapahulay ang gisaulog niadtong semanaha.

Unsang Adlawa ang Pagkabanhaw?

Karon unsang adlawa sa semana ang pagkabanhaw?

Ang pinakaunang nag-usisa, si Maria Magdalena ug mga kauban, mingadto sa sepulcro sa unang adlaw sa semana (Domingo) sayo kaayo, mintras ngitngit pa, nagsugod pa lang pagsubang ang adlaw, sayong kabuntagon (Marcos 16:2; Lucas 24:1; Juan 20:1).

Karon, ania ang mga garay nga nagdasig sa malig-ong pagtoo nga kuno ang pagkabanhaw nahitabo sa sayong kabuntagon sa Domingo. Apan wala kini magaingon niana!

Pag-abot sa mga babaye, ang sepulcro abierto na! Nianang orasa, sayo kaayo sa Domingo, medyo ngitngit pa, wala na si Jesus!

Paminawa unsay gisulti sa manulonda: “Wala na Siya dinhi, nabanhaw na” (Marcos 16:6; Lucas 24:6; Mateo 28:5-6).

Wala na sa lubnganan si Jesus - Domingo sa sayong kabuntagon, ngitngit pa! Nabanhaw na! Kanus-a, unsang orasa?

Si Jesus mibangon gikan sa Iyang lubnganan sa hapit na mosawop ang adlaw - Sabado sa hapon!

Komo gilubong Siya sa hapit na usab mosawop ang adlaw sa Miyercules, ug ang pagkabanhaw kinahanglan sibo sa oras nga siya gilubong - tulo ka adlaw ang miagi - nahibal-an na nato nga ang pagkabanhaw ni Jesus nahitabo sa ulahing mga gutlo sa Sabado sa hapon, usa' mosawop ang adlaw.

Ang senemanang Adlawng Igpapahulay natapos sa pagsawop sa adlaw. Dili Domingo ang pagkabanhaw kondili Sabado sa hapon!

Natuman ba ni Jesus ang Timailhan sa Pagka-Mesiyas?

Tanang ebidensya nga atong gibasehan pinasikad sa mga pulong nga gibuhian ni Jesus sa wala pa Siya patya ug mabanhaw. Apan may mga hinawayong nagpailang duna kunohay katakos sa teolohiya nga nagaingong si Cristo nasayop. Nga kuno katunga ra sa gitasal Niyang oras ang Iyang gidugayon didto sa lubnganan. Atong susihon kon duna pa ba'y testimonya nga wala magagikan mismo Kaniya.

Sa Mateo 28:6, ang manulonda sa Dios nagpahayag: “Wala na Siya dinhi; nabanhaw na, sumala sa Iyang giingon.” Walay duha-duhang nabanhaw Siya sumala sa Iyang giingon, sa insaktong gidugayon sumala sa Iyang giingon, ug kumpirmado kini sa manulonda nga maoy kinaunhang nasayod.

Busa, aduna kita'y kalig-onan nga nahisulat sa sagradong Pulong sa Dios nga gituman ni Jesus ang sinyal nga tulo ka adlaw ug tulo ka gabii Siya sa ilawom sa yuta. Nabanhaw Siya hapon sa Sabado dili sa kaadlawon sa Domingo!

May dugang pang pruwera nga natuman ni Jesus ang Iyang gihatag nga timailhan. Matod pa ni Pablo sa 1 Corinto 15:3-4: “Gitudlo ko kaninyo ang akong nadawat nga hinungdanon kaayo, ug kini mao nga si Cristo namatay alang sa atong mga sala, sumala sa nahisulat sa Kasulatan; gilubong Siya ug sa ikatulo ka adlaw gibanhaw sumala sa nahisulat sa Kasulatan.”

Ang Iyang kamatayon, paglubong ug pagka-banhaw sumala sa nahisulat sa Kasulatan, dili sukwahi niini!

Si Cristo gilubong ug Miyercules usa' mosawop ang adlaw. Ang ikatulong adlaw gikan sa Miyercules senemanang Adlaw nga Igpapahulay (Sabado); tulo ka tibuok adlaw nga gidugayon sa lubnganan nahuman sa Sabado sa hapon usa' mosawop ang adlaw, dili Domingo sa buntag sumala sa gitooan sa kadaghanan.

Kanus-a ang Paglansang sa Krus?

Si Jesus gipatay sa Miyercules, kinatung-an sa semana. Namatay Siya mga alas tres sa hapon, ug gilubong dayon nianang adlawa usa' mosawop ang adlaw. Karon kwentaha ang tulo ka adlaw ug tulo ka gabii: Ang Iyang patayng lawas

didto sa lubnganan sa gabii sa Miyercules, Huwebes ug Viernes – tulo ka gabii. Didto usab kini sa hayag nga bahin sa adlawng Huwebes, Viernes ug Sabado – tulo ka adlaw. Nabanhaw Siya Sabado sa hapon – usa’ mosawop ang adlaw - parehong oras nga Siya gilubong!

Mga Matinud-anong Pagsupak

Seguro dunay mga nakamatikod sa Marcos 16:9, ug naghuna-huna nga ang texto nagsugyot nga Domingo ang pagkabanhaw. Atong tan-awo ug maayo. Ang texto sa ingles nag-ingon “*was risen*”—nabanhaw na, mibangon na.

Pangutana; unsa ma’y kahimtang ni Jesus sa Domingo sa buntag? Mao pa ba’y pagbangon Niya o nakabangon na? Sa unang adlaw sa semana dihang mipakita Siya kang Maria Magdalena, nakabangon na Siya – nabanhaw na! Natural, nabanhaw na niadtong Sabado sa hapon pa.

Dunay usa pa ka hinapos nga ebidensya. Sa Mateo 28:1 ang kasagarang texto mao kini; “Tapos sa Adlawng Igpapahulay”. Pang-usahan (singular form) ang pagkahubit. Apan ang orihinal nga Griego *plural* o labaw sa usa – *Sabbaths* o Mga Adlawng Igpapahulay. Ang Fenton Translation sa Biblia naghatag ug tukmang paghubad: “*After the Sabbaths* o pagka-tapos sa Mga Adlawng Igpapahulay.

Sayon lang ang buot ipasabot. Duha ka Adlawng Igpapahulay ang nangagi usa’ mangadto sa lubnganan sila si Maria Magdalena ug mga kauban. Una, ang primerong Adlaw sa Pan ng Walay Patubo nga giila usab nga Dakong Adlawng Igpapahulay (*High Day*); ug ang ikaduha, ang senemanang Adlawng Igpapahulay (Sabado).

Sumala sa Marcos 16:1, si Maria Magdalena ug mga kauban wala usa’ mamalit ug mga pahumot aron idihog sa patayng lawas ni Cristo. Naghulat pa silang molabay ang Adlawng Igpapahulay. Wala sila makapangandam hangtod mahuman ang maong adlaw – apan human sila magprepara sa mga pahumot nagpahulay sila sa Adlawng Igpapahulay sumala sa kasugoan (Lucas 23:56).

Usa lang ang posibleng eksplanasyon: Pagkatapos sa Unang Adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo nga gisaulog ug Huwebes, kining mga bayhana namalit ug mga pahumot sa Viernes, gipreparar nila, unya namahulay sila sa senemanang Adlawng Igpapahulay (Sabado), sumala sa kasugoan (Exodo 20:8-11)

Kong itandi ang duha ka garay o versiculo, nagpamatuod lang kining DUHA ka Adlawng Igpapahulay ang nasakop niadtong semanaha, ug dunay usa ka adlaw sa taliwala niini (Viernes). Kay kon dili, nagkasumpaki na ang Kasulatan! Si Cristo nagpasalig nga, “ang Kasulatan dili masayop” (Juan 10:35).

Ang Buhing Dios

Nga wala managanang nagproklama sa Isaias 45:5-6 nga: “*Ako mao ang GINOO ug wala nay lain, walay DIOS gawas Kanako aron ang katawhan sukad sa sidlakan hangtod sa kasadpan masayod nga wala nay lain gawas kanako; ako ang GINOO, ug wala nay lain*”, wala magsugo o magsugyot man lang nga saulogon ang mga kapistang tradisyonal nang gisaulog sa kadaghanan.

Aduna Siya’y kaugalingong mga Balaang Adlaw ug mga Pista nga gihatag aron atong batonan, sundon ug saulogon. Makita nato kining tanan sa Levitico 23 ug Deuteronomio 16.

Puno kini sa kahulogan nga makahatag ug kaalam sa Iyang kinatibuk-ang laraw sa katawhan. Dili sama sa mga tradisyonal nga kapistahan nga kanunay natong gisaulog bisan pa sa walay matin-aw ug klarong kahulogan. Panahon na nga isalikway ang kasaypanan ug sagupon ang kamatuoran.